

een nieuwe Monarchie op te richten. Er was geen buitenlandsche vijand, voor wien men vrees had te koesteren, er was geen wilde ondergrond van de bevolking, die met geweld ten onder moest worden gehouden, en geen enkel Vorstenhuis kon erfrechten of pretentiën doen gelden. Vandaar dat *de Republiek* de vanzelf aangewezen regeeringsvorm werd, en toen Hamilton en Jefferson den politieken strijd uitstreden of deze Regeeringsvorm gegrond zou zijn op de religieuze denkbeelden van Calvijn, of op de revolutionaire beginselen van Rousseau, behaalde in verreweg de meeste Staten Hamilton's stelsel de overwinning.

§ 61. *Het Agreement.*

Reeds in Engeland zelf was dit beginsel tot welbewuste uitdrukking gekomen in de zoogenaamde *Agreement of the People*, dat op 20 Januari 1648 aan het Parlement door de Levellers, onder leiding van John Lilburne, was aangeboden. Strekking hiervan was, ingang te geven aan de overtuiging, dat er onder de zonen van het zelfde volk een *pactum* moest bestaan, waarbij ze zich onderling verbonden om aan de absolute overmacht van het bewind paal en perk te stellen. Dit kon, zoo stond er, niet aan het Parlement worden overgelaten, daar de wet de bevoegdheden van het Parlement verkleinen kon. Het moest daarom vastgelegd in een *pactum*, dat van het Parlement onafhankelijk bleef en ook het Parlement beheerschte. Ook voor het volk was er een Souvereiniteit in eigen kring. Zeer ver ging men hierbij, het *pactum* geleek reeds sterk op wat wij de Grondwet noemen, en deze Grondwet had te regelen de inrichting van het Parlement, met één Huis; de inrichting van de uitvoerende macht; den duur van de Parlementszitting op slechts 2 jaar te bepalen; gelijke, evenredige verdeeling van de kiesdistricten; algemeen stemrecht voor alle mannen die meerderjarig waren, except het dienstpersoneel en de staatsbedeelden; geloofsvrijheid; volledige scheiding van Staat en Kerk; grenzen te stellen aan de wetgevende macht door een soort referendum; kortom, dit *Agreement* bevatte een volledig program van vaststelling der Volksrechten, meer dan een eeuw eer de Jacobijnen te Parijs aan het woord kwamen." Juist echter onder de Puritans en Pilgrims droeg dit democratisch streven een veel godsdienstiger karakter. Nog op de *Mayflower*, die in 1620 uitzeilde, stelden